

'Een dapper, intelligent boek over
een groot verlies maar een nog grotere
liefde. [...] Dit prachtige verhaal heeft
veel indruk op me gemaakt.'
– Cheryl Strayed, auteur van *Wild*

Claire Bidwell Smith

MEMOIRES

Dat
wat
je

mee krijgt

Over het boek

Claire Bidwell Smith vertelt het prachtige en hartverscheurende verhaal over het vroege verlies van haar ouders. Op veertienjarige leeftijd krijgt ze te horen dat haar beide ouders kanker hebben, op haar vijftiengste is ze 'ouderloos'. Als het verlies nadert stort Claire zich op van alles in een poging het gewicht van deze harde realiteit te kunnen dragen, om uiteindelijk tot de conclusie te komen dat je niet kunt weglopen voor verdriet.

Aan de hand van Elisabeth Kübler-Ross' vijf stadia van rouw vertelt Bidwell Smith op openhartige wijze hoe de grootste tegenslagen van het leven overwonnen kunnen worden en geluk weer te vinden is. Een krachtig, ontroerend en inspirerend verhaal over een reis die Claire verdriet, kracht, herstel en liefde bracht.

Dat wat je meekrijgt zal verfilmd worden met Oscarwinnares Jennifer Lawrence in de hoofdrol.

Reacties op het boek

'Rauw, poëtisch en schitterend.' – *O Magazine*

'Krachtige, ontroerende memoires over het overwinnen van verdriet en verlies.' – *Booklist*

'Een geweldig boek.' – James Frey, auteur van *A Million Little Pieces*

'Een dapper, intelligent boek over een groot verlies maar een nog grotere liefde. [...] Dit prachtige verhaal heeft veel indruk op me gemaakt.' – Cheryl Strayed, auteur van *Wild*

Over de auteur

Claire Bidwell Smith woont met haar man en twee dochters in Los Angeles. Ze is psychotherapeut gespecialiseerd in rouw en schrijft voor o.a. *The Huffington Post*. Ze is vrijwilliger voor de non-profitorganisatie van Dave Eggers, Literacy Center 826LA, en stervensbegeleider in een hospice.

Bezoek www.levboeken.nl voor informatie over al onze boeken.
Volg @Levboeken op Twitter en bezoek onze Facebook-pagina:
www.facebook.com/Levboeken.

Claire Bidwell Smith

Dat wat je meekrijgt

Oorspronkelijke titel

The Rules of Inheritance

© 2012 Claire Bidwell Smith

All rights reserved including the right of reproduction in whole or in part in any form.

This edition published by arrangement with Hudson Street Press, a member of Penguin Group (USA), LLC, a Penguin Random House Company.

Vertaling

Marika Groot en Sander Brink, GrootenBrink Vertalingen

Omslagbeeld

© Claire Bidwell Smith

Omslagontwerp

B'IJ Barbara

Auteursfoto

© Claire Bidwell Smith

© 2014 A.W. Bruna Uitgevers B.V., Utrecht

ISBN 978 94 005 0400 4

NUR 320

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Voor zover het maken van reprografische verveelvoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16 h Auteurswet 1912 dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan Stichting Reprorecht (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.reprorecht.nl). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie, Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

*Voor mijn moeder en vader. Ik ben jullie dankbaar
voor alles wat ik van jullie heb meegekregen.*

Deel een

Ontkenning

Ontkenning heeft een element van genade in zich. Het is een natuurlijke manier om niet méér binnen te laten dan we aankunnen.

Elisabeth Kübler-Ross

Hoofdstuk 1

1996, IK BEN ACHTTTIEN JAAR

De stem van mijn vader klinkt blikkerig door de telefoon. Ik sta in het telefoonhokje onder aan de trap in het studentenhuis van Howland. Het is mijn eerste jaar op de universiteit.

Claire, zegt hij, je moeder ligt weer in het ziekenhuis.

Het is dinsdag. Mijn moeder was hier nog maar twee dagen geleden op bezoek tijdens het ouderweekend en ik begrijp niet waarom ze opeens in het ziekenhuis ligt.

Claire, hoor je me?

Ik haal diep adem.

Ik hoor je, pap.

Luister. Ik weet niet hoe ik dit moet zeggen. De artsen denken dat ze niets meer kunnen doen. De kanker is al te ver gevorderd.

Wat bedoel je?

Ik hou niet van dat zinnetje 'te ver gevorderd'. Het doet me denken aan een schip dat verloren is op zee.

Terwijl ik luister naar mijn vader die de details van het bezoek van mijn moeder aan het ziekenhuis doorneemt, wordt het weekend ervoor versneld afgespeeld in mijn hoofd. Scènes flitsen in een waas achter elkaar voorbij.

Mijn moeder was vrijdag aangekomen. We reden samen over de slingerende bergwegen van Vermont en het was voor ons allebei alsof we in een ander land waren, met de herfstkleuren van de bomen als oploaiende vlammen: oranje, goud en intens rood. Er hing een vreemde stilte tussen ons in, een afstand die er nooit eerder was geweest.

In mijn hele leven waren we nooit langer van elkaar gescheiden geweest dan die twee maanden sinds ik op de universiteit zat.

Mijn moeder deed heel erg haar best om de nieuwe afstand te overbruggen door zich vrolijk op te stellen, en ook ik probeerde de kloof te dichten, door haar te vertellen over mijn lessen en mijn kamergenoot, Christine. Die avond aten we in een Italiaans restaurant in de stad. Ze bestelde twee glazen wijn, waarvan er een voor mij was. Er zaten nog twee of drie andere studenten in de ruimte met hun ouders aan tafel en eigenlijk zonder reden voelde ik me beschaamd voor ons allemaal.

Op zaterdag wandelden we over de campus. De witte houten huizen en de golvende groene heuvels leken wel een ansichtkaart uit New England. Ik wees mijn docent poëzie aan, een oude hippie met een rommelige baard, en de jongen op wie ik verliefd ben, Christopher. Vanaf de trappen van de eetzaal keken we hoe Christopher één been over een oude motor zwaaide en het ding tot leven trapte.

Hij heeft een vriendinnetje, zei ik tegen mijn moeder.

Uiteraard, zei ze. Ik keek hoe ze naar hem keek en wist dat ze dat soort jongens al kende.

Die middag gingen we winkelen en kocht ze een shirt en een paar wandelschoenen voor me. In de komende maanden zal ik dat shirt koesteren alsof ik om haar had gegeven dat weekend, alsof ik ook echt dankbaar was geweest dat ze me had opgezocht. Alsof ik niet had gewild dat ze maar weer weg was, zodat ik door kon gaan met mijn eigen leven.

Naarmate het weekend vorderde, liet mijn moeder me veel te veel begaan. Ze liet me haar negeren, liet me sigaretten roken in haar huurauto en nodigde mijn vrienden uit om met ons te eten op de tweede avond. Ze leek wanhopig graag te willen dat ik haar toeliet.

Maar ik had nog maar net ontdekt dat ik ook zonder haar kon. Waarom zou ik haar willen toelaten?

Op zondag keek ik hoe ze wegreed, met mijn lip tussen mijn tanden en bloed op mijn tong omdat ik zo hard beet.

Dat was twee dagen geleden.

Ik stem weer af op wat mijn vader door de telefoon zegt. Iets over een hospice.

Wacht, wacht, zeg ik. Zeg dat nog eens?

Ze stortte vanochtend in in de slaapkamer, lieverd. Ik kon niets meer voor haar doen.

Ik stelde me mijn moeder voor in een van haar lange nachthemden van Yves Saint Laurent, in hun slaapkamer in Atlanta. En mijn oude vader die bukte om haar weer het bed op te helpen.

Maar ze is hier net nog geweest, zeg ik.

Dat weet ik, lieverd. Ik weet het.

Maanden later, nadat ze is overleden, zal mijn vader me vertellen dat hij denkt dat ze die laatste energie-uitbarsting heeft opgespaard alleen maar om mij te bezoeken. Hij zal me vertellen dat zodra ze me veilig verankerd in mijn leven daar zag, ze eindelijk kon loslaten. Als hij dat zegt, zal ik onmiddellijk wensen dat het slechter met me was gegaan.

De artsen hebben een hospice aangeraden, zegt hij.

Wat is een hospice?

Mijn vader is even stil.

Dat is een huis waar je sterft, zegt hij uiteindelijk.

Op dat moment wordt alles heel stil. Er wordt gelachen in de gemeenschappelijke ruimte. De televisie staat aan en ik hoor glazen klinken. Ik peuter wat aan een affiche dat op de muur geplakt is, ik trek aan een hoekje tot ik hem er afscheur en ik kijk hoe hij naar de vloer dwarrelt.

Mijn vader belt nog een paar keer die week. Eerst om me te vertellen dat mijn moeder thuis is en dat ze een verpleegkundige voor haar hebben. Daarna om te vertellen dat ze zich beter voelt, en dat ik me niet druk hoeft te maken. Ik moet voorlopig gewoon maar doorgaan met school.

Mag ik mam even spreken?

Nu even niet, lieverd. Ze slaapt.

Beide keren dat hij belt, slaapt ze.

Dat weekend gaan Christine en ik naar New York met een paar jongens uit ons studentenhuis. Ze heten allebei Dave. Een van hen heeft een rijke vader en rijdt in een mooie rode jeep. Ik zet me schrap terwijl hij door Manhattan scheurt. De andere Dave is een anarchist. Hij zegt dingen als 'Weg met het systeem', en ik knik heel lichtjes, omdat ik het niet met hem eens durf te zijn, maar nog banger ben om het met hem oneens te zijn.

Dave met de rijke vader neemt ons die avond mee naar een jazzbar in de Village. Het is een kleine, rokerige tent en we staan met zijn allen in een hoekje gepropt. Zoiets heb ik nog nooit eerder gedaan: naar bars gaan, 's avonds rondzwerven in een grote stad. Ik voel me tegelijkertijd opgewekt en doodsbenuwd.

Opeens buigt rijke Dave zich naar ons toe en fluistert opgewonden.

Holy shit. Dat is Cecil Taylor.

Ik kijk door de zaal naar een oude zwarte man die met zijn voet meetikt op de muziek. De hele avond zal mijn blik steeds weer naar hem worden toegetrokken en kijk ik naar zijn broze lichaam en zijn gerimpelde handen. Ook al zijn we in dezelfde ruimte, het voelt alsof we ons in totaal verschillende werelden bevinden.

Later die nacht blijven we slapen in iemands appartement net buiten de stad, en ik beland in bed met Dave de Anarchist. Hij kust me en zit een beetje aan mijn T-shirt. Hij fluistert ruw in mijn oor dat als ik iets voor hem doe, hij iets voor mij zal doen. Ik krimp vanbinnen ineen, keer mijn rug naar hem toe en val in slaap terwijl hij ontevreden ligt te grommen. Ik zweer dat ik na vannacht voorlopig wel genoeg heb van met jongens aanrommelen. Dave de Anarchist is de zesde of zevende jongen met wie ik de afgelopen maanden heb geveeën en daar is niets goeds van gekomen.

Als ik zondagavond naar huis bel, geeft mijn vader eindelijk de telefoon aan mijn moeder.

Haar stem is hees. Ze vertelt dat ze in bed ligt.

Ik vertel haar over het uitstapje naar New York en ze vertelt me dat toen zij en haar eerste man, Gene, een jazzmuzikant, naar New York verhuisden, ze eerst een maand lang noodgedwongen bij Cecil Taylor op de bank hadden geslapen.

Ik vertel haar niet dat ik de tweede nacht het bed had gedeeld met de Anarchist.

Ik heb al in twee weken geen pakje of brief meer van mijn moeder gekregen. Tijdens de eerste paar maanden aan de universiteit lag er elke keer als ik keek iets in mijn postvakje, omdat mijn moeder vastbesloten was contact te houden. Het zat haar niet lekker dat ik zo ver weg was, ook al stond ze helemaal achter de universiteit die ik had gekozen.

Marlboro ligt op een bergtop in het zuiden van Vermont, ver weg van mijn woonplaats Atlanta. Er zijn maar 250 studenten; de meesten van hen zijn schrijvers, artiesten of muzikanten. Ze hebben gestoorde ouders, een tumultueuze achtergrond en ze hebben geen idee wie ze zijn.

Ik woon in Howland, een log, gemengd studentenhuis met één verdieping, waar twintig studenten wonen. Zelfs de badkamers zijn

gemengd, en ik ga altijd 's avonds laat onder de douche, loop op mijn tenen door de gang en krimp ineen bij het geluid van het water dat op het koude plastic gordijn slaat. Christine is de enige op de campus die uit het nabijgelegen plaatsje komt, de enige plaatselijke bewoner onder de vele rijke kinderen uit de welgestelde buitenwijken van Connecticut en de uitgestrekte voorsteden van Californië.

Over het algemeen ben ik wel op mijn plek op Marlboro. Ik ben een beetje raar en een beetje eclecticisch, zoals ontevreden tienermeisjes uit de buitenwijken kunnen zijn. Op mijn middelbare school in Atlanta was ik de dichter van de school en bracht ik uren door met het schrijven van lange, van levensangst vervulde verzen over mijn vriendje of de kanker van mijn moeder. Ik rook Camel Lights en ik ben een beetje uitdagend.

Ik ben achttien jaar en ik ben lang en dun. Mijn garderobe bestaat uit een verzameling witte T-shirts met V-hals die ik met pakken tegelijk bij de herenafdeling van het warenhuis koop. Ik draag spijkerbroeken en legerkisten, en zwarte beha's die door de dunne T-shirts heen schijnen. Mijn haar hangt tot over mijn schouders en is zijdeachtig felrood geverfd dat mijn blauwe ogen goed laat uitkomen. Twee weken voordat ik naar de universiteit vertrok, ging ik achterover op de bank van een tatoeagekunstenaar liggen en liet hem een naald door mijn neus steken. Ik heb nu een klein zilveren knopje in het gaatje dat hij daar maakte. Ik denk dat ik door al deze dingen zal opvallen op de universiteit, maar eigenlijk hoor ik er juist precies bij.

Tot nu toe vind ik het heerlijk op Marlboro. Ik vind het heerlijk om weg te zijn van de drama's van mijn middelbareschoolvrienden in Atlanta, weg van mijn moeders kanker en weg van de treurige pogingen van mijn vader om ons kleine gezin te onderhouden. Ik ben gek op de verkleurende bladeren en op mijn wandeling de heuvel op naar de bibliotheek waar ik urenlang twintigste-eeuwse poëzie lees. En ook al doe ik alsof ik me ervoor schaam, ik geniet van mijn afwastaak na het avondeten in de eetzaal. Ik hou van de kameraadschap met de andere studenten; ik vind het heerlijk hoe kwaad ik

kan zijn. Ik probeer indruk op hen te maken door bier te drinken terwijl ik werk, door de blikjes met mijn kisten plat te stampen voor de recyclingbak.

Maar daar trapt niemand in.

Er gaat weer een week voorbij. Mijn vader belt me elke dag om me op de hoogte te houden van de toestand van mijn moeder.

Wil je dat ik naar huis toe kom? Dat vraag ik hem elke keer.

Nog niet, lieverd. Je moeder en ik hebben het erover gehad. We willen dat je voorlopig op school blijft.

Ik knik en probeer de knoop van twijfel die zich in mijn maag ontwikkelt, te negeren.

Ik ga mijn eigen gangetje op school, kom altijd te laat voor mijn poëzielessen op maandagochtend, stamp blikjes plat buiten de eetzaal na het avondeten, en drink 's avonds bourbon in de gemeenschappelijke ruimte met wie er verder nog maar aanwezig is. Het is kouder geworden en de bladeren beginnen te vallen, grote hopen ervan zwerven over de campus.

Ik probeer me op de lessen te concentreren, maar het is niet eenvoudig. Ik heb moeite met een schrijfpdracht voor het vak Cultuurgeschiedenis. Ik lijk de alinea's maar niet te kunnen opstellen, lijk geen zinnen te kunnen vormen om mijn stelling te onderbouwen. Ik schrijf in kringetjes en zeg in feite niets. Op een avond ga ik uiteindelijk naar het gebouw waar de schrijfdocenten werken. Op de eerste verdieping meld ik me aan op een klembord en zet mijn naam bij het laatst beschikbare plaatsje: 11.00 uur 's avonds.

Ik keer terug naar mijn kamer en zie daar op de deur een briefje hangen dat mijn vader heeft gebeld. Beneden in het telefoonhok hoor ik zijn berustende stem.

Het gaat niet beter met haar, zegt mijn vader. De artsen hier zeggen dat ze niets meer kunnen doen.

Er valt een stilte. Opeens krijg ik een hekel aan dit telefoonhok, een hekel aan het metalen krukje waar ik op zit, aan dat stomme affiche aan de muur waar ik altijd maar aan zit te pulken.

Mijn vader gaat door. Maar ik heb een ziekenhuis in Washington DC gevonden met een arts die bereid is haar te opereren. Het is de moeite waard om het te proberen, zegt hij.

Ik luister en zeg niets. Ik weet niet meer wat ik moet geloven. Mijn moeder is nu al vijf jaar ziek. Al vanaf het moment dat ze voor het eerst werd gediagnosticeerd met darmkanker, toen ik veertien was, is ons leven een achtbaan van operaties, chemokuren en zorgvuldig onderzochte alternatieve behandelingen.

Ik heb je vliegtuigticket laten wijzigen, zodat je volgende week naar Washington vliegt in plaats van dat je naar huis komt voor Thanksgiving, zegt mijn vader.

Ik luister nog een tijdje, en de woorden van mijn vader zwellen aan en zakken weer weg, als golven.

Als we ophangen, ga ik terug naar mijn kamer en ga ik op bed liggen. Ik voel me alsof ik lig vastgeprikt op het bed, als een insect.

Na een tijdje kijk ik op de klok. Het is bijna elf uur. Ik pak mijn boeken en ga weer naar het schrijfcentrum. Eén lichtje brandt er nog in de kamer boven. De trap kraakt terwijl ik naar boven ga.

De docent is een vierdejaarsstudent die Deni heet. Hij is een Frans-talige Canadees en zijn naam spreek je uit als *Den-IE*. Ik zeg het een paar keer hardop en hij kijkt me onderzoekend aan.

We hebben elkaar nog nooit gesproken, maar ik heb hem wel in de eetzaal gezien, en heb gekeken naar hoe lang hij is, naar zijn hoekige kaak en zijn blauwe ogen. Hij is knap, maar lijkt dat niet te weten. Hij draagt een oude jas met versleten ellebogen. Die jas heeft iets. Hij is niet zoals de jassen die de rijke leerlingen uit kringloopwinkels halen. Die jas is echt; het is het enige wat hij zich kan veroorloven.

Ik ga tegenover hem zitten en schuif mijn schrijfpoddracht over de tafel naar hem toe. Ik schaam me. Ik weet dat het slecht geschreven

is. Ik weet dat hij al de hele avond schrijfopdrachten heeft zitten lezen en dat hij vast naar huis wil.

Ik zit te zwijgen terwijl hij leest en ik staar uit het raam naar de sneeuw en de geparkeerde auto's. Ik denk aan mijn moeder, over wanneer ik haar weer zal zien, over weer een ziekenhuis waar we allemaal mee vertrouwd zullen raken.

Opeens ben ik aan het huilen.

Deni kijkt van mijn schrijfopdracht op en knijpt zijn ogen een beetje dicht. Hij zegt niets.

Mijn moeder heeft kanker, flap ik eruit. Ze gaat naar een ziekenhuis in Washington. Daar moet ik naartoe voor Thanksgiving, in plaats van naar huis. Mijn vader zegt dat ze doodgaat.

Ik ben me bewust van mijn stem, jong en hees. Ik weet niet waarom ik hem dit allemaal vertel, maar het voelt goed om het allemaal hardop te zeggen.

Deni legt mijn schrijfopdracht terug op tafel. Daar zal hij blijven liggen, vergeten. Op een of andere manier zal ik hem de komende week afmaken en hem inleveren.

Mijn vader heeft een jaar geleden zelfmoord gepleegd, zegt hij bij wijze van antwoord.

Hij zegt het gewoon. Niet zonder emotie, maar alsof hij het niet kan verdragen dat ik doorga zonder dat ik dit weet.

De zin hangt daar in de lucht tussen ons in.

De kamer hangt vol elektrische spanning. Het voelt alsof we elkaar aanraken, ook al is dat niet zo.

Deni zegt het nog een keer: mijn vader heeft zelfmoord gepleegd.

Daarna ontwikkelt ons gesprek zich als rook. We zitten urenlang aan de tafel, lang na het tijdstip waarop het centrum wordt gesloten, en we praten en leunen naar voren op onze stoelen. Deni vertelt me over zijn vader. Ik vertel hem over mijn moeder. Op sommige momenten wor-

den we verlegen en dwalen we met onze ogen naar de hoeken van de kamer. Op andere momenten zijn we weer onbeschaamd en is de kamer geladen met de wonderlijke energie die we hebben opgeroepen.

Vandaag is mijn vaders verjaardag, zegt Deni. Nu, op dit moment, vanavond. Hij vertelt me dit om middernacht, en daarna kijken we samen hoe de grote wijzer van de oude klok aan de wand met een hoorbare klik naar een nieuwe datum tikt.

Nu ben ik jarig, zegt hij.

We zijn een dag na elkaar jarig, vertelt hij. Toen we ieder in een andere tijdzone woonden, belde mijn vader me wanneer het hier elf uur was, en daar middernacht. Dat ene uur waren we allebei jarig.

Ik ben zo onder de indruk dat ik zwijg. Ik weet niet wat ik moet zeggen.

Deni begint te huilen en ik kijk hoe de tranen op zijn trui druppelen. Deze jongen die bijna een man is, die bijna een vreemdeling is, begint te huilen.

Hij vertelt me dat hij dit allemaal nog nooit aan iemand heeft verteld, dat hij nog nooit om zijn vader heeft gehuild, nog niet één keer in het hele afgelopen jaar.

Ik ben er stil van, en verwonder me over het vermogen dat we hebben om een persoon zich te laten openstellen.

We blijven de hele nacht op, al pratend. Op een gegeven moment gaan we naar de lege eetzaal. Die wordt nooit afgesloten, en reusachtige automaten met ontbijtgranen en melk zijn de hele nacht beschikbaar voor de studenten. We vullen kommen met muesli en zitten tegenover elkaar, het voedsel vóór ons een bijzaak.

Deni vertelt me alles wat hij graag tegen zijn vader had willen zeggen. Hij drukt me ernstig op het hart dat ik diezelfde fout niet met mijn moeder moet maken.

Dat soort dingen moet je nu tegen haar zeggen. Misschien krijg je niet nog een keer de kans om het te doen. Hij leunt naar voren en met zijn blauwe ogen kijkt hij me doordringend aan.

Oké, knik ik.

En terwijl ik daar tegenover Deni zit, denk ik echt dat ik dat ook ga doen. Ik voel me opgeladen en sterk. Ik voel me wakker, levendig en vastbeslotener dan ooit tevoren. Vóór vanavond leek de kanker van mijn moeder gewoon iets wat ons allemaal overkwam. Maar Deni heeft me het gevoel gegeven dat ik ook echt een rol kan spelen in wat er hierna gebeurt.

Uren later, als het dag wordt, lig ik wakker in mijn hoogslaper en speel de avond voor mijn ogen nog een keer af. Deni's instructies, zijn zorgvuldige en ernstige zinnen, glijden over me heen tot ik ermee bedekt ben, en ik adem licht in door mijn mond.

Maar wat ik niet beseft is dat, hoe ik me op dit moment ook voel, ik niet echt denk dat mijn moeder zal doodgaan.

In de twee weken die volgen zijn Deni en ik onafscheidelijk. We hebben iets geopend, een deur van het slot gehaald, we zijn een drempel overgegaan. Maar er zijn grenzen aan waar we heen gaan als we eenmaal binnen zijn.

Ik ben vastbesloten om me aan mijn gelofte van het celibaat te houden na de afschuw die ik bij de Anarchist voelde en ik laat Deni dit weten op de tweede dag dat we met elkaar omgaan. Ik krijg onmiddellijk spijt van deze beslissing, omdat het enige wat ik wil is mijn hoofd tegen zijn hals aan leggen en zijn handen in mijn haar voelen.

Op een middag nodigt hij me uit om naar zijn appartement in de stad te komen. Hij zit in het vierde jaar en woont niet op de campus. Hij rijdt in een oude, versleten auto en haalt me laat in de ochtend op.

Het ritje naar Brattleboro, het stadje aan de voet van de berg, bestaat uit ongeveer twintig minuten haarspeldbochten nemen, met af en toe enige vertraging door een vrachtwagen met hout. We kletsen wat voor in de auto, waarbij de afgesloten ruimte een onverwachte intimiteit scheidt.

Deni woont in een hoog gebouw in het centrum van het stadje. Met mijn achttien jaar ken ik niet veel mensen die in appartementen wonen. Deni's flatje bestaat uit een ruime kamer met een oud queen-size bed erin als blikvanger. We staan ongemakkelijk midden in de kamer en ik zoek naar iets om een opmerking over te maken, maar mijn blik valt alleen maar op de spieren in Deni's hals, zijn kaaklijn en de manier waarop zijn haar een beetje golft achter zijn oren. Zijn ogen staan droevig en hij heeft volle lippen.

Laten we een wandeling maken, zegt hij.

We lopen Main Street in en gaan de enige boekwinkel van het stadje binnen, waar een combinatie van nieuwe en tweedehandsboeken wordt verkocht. Ik ga met mijn vingers langs de titels, blijf hier en daar even hangen en probeer een boek uit te kiezen waarvan hij onder de indruk zal zijn.

Deni trekt zelf zonder aarzelen het ene na het andere boek uit de kast en ik maak er een lijstje van in een notitieboekje dat ik altijd bij me heb. Deni is schrijver. Hij heeft bijna een roman af en hij heeft tientallen korte verhalen geschreven. Hij springt uiterst nauwkeurig met ze om: hij kamt de woorden uit als een chirurg die bang is dat hij iets achterlaat.

E. Annie Proulx. Hij spreekt de naam uit op dezelfde strenge toon die hij gebruikte toen hij het over mijn moeder had. Jaren later zal ik een recensie lezen over Deni's eerste uitgebrachte roman waarin hij met Proulx wordt vergeleken en waarin hem onbewust het grootste compliment wordt gegeven dat hij kon krijgen.

Mijn moeder wordt de zwijgende chaperonne van deze middagen met Deni, omdat haar bedreigde bestaan de reden is dat we tijd met elkaar doorbrengen. Zij is het onderwerp waarop we terugvallen als de seksuele spanning tussen ons stijgt. In een koffiebar legt Deni zijn hand op mijn onderrug en we verstijven allebei. Hij haalt hem weg. We halen weer adem.

En, wanneer ga je naar Washington? vraagt hij.

Na de koffiebar gaan we naar de Price Chopper. Deni vult een mandje met brood dat al een dag oud is, en gedeukte blikken soep. Ik ben

nog nooit in een supermarkt als deze geweest. Het dringt tot me door dat er niemand is die zijn huur betaalt, en dat hij geen creditcard heeft om zijn boodschappen mee te betalen zoals ik van mijn vader heb gekregen.

We lopen langs de rivier en houden om de beurt de tas met boodschappen vast. We zorgen ervoor dat onze handen elkaar niet raken wanneer we hem overpakken. We pauzeren onder een brug en gaan naast elkaar zitten op de betonnen palen.

Wat wil jij met je leven doen?

Ik wil schrijver worden, zegt hij.

Je bent al schrijver.

Nog niet, zegt hij.

Hij vraagt me niet wat ik met mijn leven wil doen. Ik wil hetzelfde als hij, maar dat zeg ik niet tegen hem.

Terug in zijn appartement eten we onze soep en ons brood, zittend op melkkratten. Als het voor mij tijd is om te gaan, staan we bij de deur. Een vriendin van school geeft me een lift terug de berg op en ze staat te wachten.

Deni en ik stappen voorzichtig naar elkaar toe en in één handige beweging vouwt hij me tegen zich aan. Hij is zo lang en breed en warm. Ik wil bij hem naar binnen kruipen en daar gaan slapen. We staan lange tijd tegen elkaar aan gedrukt. Ik draai mijn gezicht naar binnen, adem hem in, met mijn lippen tegen zijn hals.

Ik kus hem daar; ik kan er niets aan doen.

Hij wijkt een beetje achteruit. Ik weet dat hij op zoek is naar toestemming om me te kussen.

Maar ik duw me zachtjes van hem af en loop de deur uit.

De volgende dag vertrek ik naar Washington.

De eerste nacht in het ziekenhuis zinder ik van wat Deni heeft gezegd. Ik zit op het randje van mijn moeders bed. Ik heb haar sinds het ouderweekend niet meer gezien en ze ziet er slechter uit dan ooit.

Mijn moeder was ooit een beeldschone vrouw, statig, met een volmaakte sluier van platinablond haar dat tot op haar schouders viel. Mannen keken haar na tot ze ruim boven de vijftig was. Maar nu is haar huid grauw, zijn haar wangen ingevallen en slap, en komen er slangetjes uit haar neus die onder de lakens verdwijnen. Het vel hangt om haar armen als tot op de draad versleten handdoeken aan een waslijn.

Ze is iets minder dan een week geleden geopereerd. De arts heeft haar dikke darm volledig verwijderd en heeft een stoma gemaakt door een deel van haar darmen door een opening in haar buikwand te trekken. Het levert een nieuwe uitweg voor de uitwerpselen die haar lichaam verlaten.

De stomazak hangt aan een haak aan de zijkant van het bed. Ik pas goed op dat ik er niet tegenaan schop met mijn kisten.

Mijn moeder gaat rechtop zitten en raakt haar haar aan.

Je hebt het geknipt, zeg ik.

Ze knikt en gaat met haar vingers door haar korte kapsel. Ziet het er vreselijk uit? vraagt ze. Ze spreekt een beetje onduidelijk, alsof ze dronken is.

Nee, gewoon anders, zeg ik.

Ze laat haar hand weer op de lakens vallen en sluit haar ogen.

Met een plotselinge scherpe pijnscheut besef ik dat ik haar mis.

Mijn moeder was veertig toen ik werd geboren. Ze ontmoette mijn vader toen ze achter in de dertig was, en ze was al twee keer getrouwd, maar had nooit kinderen gekregen. Ook al ben ik nog maar achttien, ik weet al dat ze al haar energie in mijn opvoeding heeft gestoken, alsof ze door mij zoveel van zichzelf te geven op een of andere manier de fouten uit haar verleden kon uitwissen.

Mam, ik moet je wat dingen vertellen.

Ze doet haar ogen open en langzaam vindt ze die van mij.

We hebben het er nooit over gehad. Hoe het zou zijn als ze dood zou gaan. Ze is al vier jaar ziek en we hebben het er nog nooit over gehad. Ik weet niet waar ik moet beginnen.

Mam, zeg ik, ik wil alleen maar dat je weet... ik begin maar ik kan het niet afmaken.

Wat wil ik dat ze weet? Deni's woorden galmen in mijn oren, maar het zijn zijn woorden, niet die van mij.

Ik zal nooit ophouden, mam. Dat zeg ik uiteindelijk, terwijl de tranen als sterretjes in mijn ooghoeken springen.

Ik weet niet zo goed wat ik bedoel, maar ik wil dat ze weet dat de hartstocht die ik heb voor het leven niet weg zal gaan, dat ik die door niets van me zal laten afnemen. Ik staar naar de metalen ketting achter haar bed waarmee je het licht aandoet.

Ik kan niet naar haar kijken.

Ze knikt naar me, met ogen die stralen van de pijn. Dat weet ik, zegt ze.

Ik bazel nog wat door, en wanneer ze er zeker van is dat ik klaar ben, doet ze haar ogen dicht en leunt weer tegen het kussen aan.

Ik zit en ik wacht, en adem door mijn mond alsof ik buiten adem ben.

Eindelijk doet ze haar ogen open.

Claire.

Ik denk dat ze me gaat sussen, maar er volgt iets heel anders.

Kun je me helpen met die bedpan? Ze gebaart naar een plastic teiltje op het nachtkastje.

Ik word bleek, maar knik.

Het is ongemakkelijk om te proberen haar te helpen. Ze trekt het laken weg en tilt haar achterwerk op zodat ik de pan onder haar kan schuiven. Ik weet niet of ik het wel goed heb gedaan, maar ze ontdaadt zich evengoed en ik hoor urine tegen het plastic kletteren.

Ze kreunt terwijl ze plast en het geluid kruipt over me heen als een huivering.

Daarna komen en gaan de dagen. Ik loop door de gangen en onthoud de indeling van het ziekenhuis. Daar ben ik goed in. Ik kom al in ziekenhuizen sinds mijn veertiende. Er is een koude, dode tuin waar ik minutenlang in sta, terwijl ik wolkjes sigarettenrook omhoogblaas en met de neus van mijn schoen tegen een betonnen plantenbak schop.

Ik zit uren achter elkaar in haar kamer, leun achterover in mijn stoel en zorg ervoor dat ik de stomazak niet raak. Er is een tenniswedstrijd op de televisie. Mijn moeder kijkt ernaar met zwakke concentratie, met haar mond open, haar lippen droog en gesprongen. Vroeger was ze een fervent tennisliefhebber. Elke zomer werden haar armen per maand sterker en bruiner. 's Avonds klaagde ze over haar backhand en nam alle details van de wedstrijd van die dag op de countryclub nog eens door.

Mijn tante Pam komt opeens de kamer binnen en haalt me uit mijn mijmerij. Ze is de jongere zus van mijn moeder. Hun relatie is altijd gecompliceerd geweest, gevoed door rivaliteit, maar op dit moment lijken ze dat aan de kant geschoven te hebben.

Mijn moeder glimlacht zwakjes naar haar.

Sally, zegt Pam met een stralende glimlach. Ze behandelt mijn moeder alsof er niets is veranderd, en ik ben zowel jaloers als verantwoordigd dat ze dat kan.

O, wat ben je droog, liefje, zegt ze. Laten we je even opknappen.

Pam pakt een tubetje vaseline en wrijft een likje over de gesprongen lippen van mijn moeder. Mijn moeder perst haar lippen op elkaar en weet nog een glimlach op te brengen.

Laten we eens naar die voeten kijken, zegt Pam, terwijl ze de lakens terugslaat. O, ik wil wedden dat we daar ook iets aan kunnen verbeteren.

Ze pakt een fles lotion en begint zachtjes mijn moeders voeten in te wrijven. Mijn moeder doet haar ogen dicht.

Ik kijk dit allemaal zwijgend aan vanuit mijn stoel. Ik wilde dat ik die dingen voor haar kon doen. Maar dat kan ik niet. Stiekem verafschuw ik het lichaam van mijn moeder. Stiekem ben ik er doodsbenauwd voor.

Ik kan het idee niet van me afschudden dat ze van binnenuit aan het wegrotten is, als een stuk fruit, beurs en opgezwollen op sommige plekken. Ik durf haar niet aan te raken. Ik mis haar schoonheid, mis haar gebruikte, fitte gestalte. Ik ben de hechtingen en de stomazak zat. Ik vind haar gesprongen lippen en haar schilferige voeten maar niks. Dit wezen is mijn moeder niet.

Later komt er een verpleegkundige om haar te wassen. Ze helpt mijn moeder uit bed en spreidt een handdoek uit over de vloer waar mijn moeder op kan staan. De verpleegkundige maakt de ziekenhuisjapon van mijn moeder los en gooit hem in een hoek.

Mijn moeder is naakt, haar gestalte is voorovergebogen, haar vel slap. Ik kan de botjes van haar ruggengraat zien uitsteken. De verpleegkundige haalt er een spons overheen. In mijn stoel trek ik mijn knieën nog dichter tegen mijn borst aan.

De verpleegkundige reikt mijn moeder een warm nat washandje aan en mijn moeder stopt het tussen haar benen. Ze kijkt naar mij.

Hier wonen we nu, Claire.

Ik weet niet wat ze bedoelt. Ik beweeg me helemaal niet meer, terwijl ik er uit alle macht voor probeer te zorgen dat dit moment niet gebeurt.

Ik wil naar huis, maar ik weet niet meer waar dat is.

Ik wil mijn moeder terug, maar ik weet dat ze er al niet meer is.

Ik wil me hier niets van herinneren, maar ik weet al dat ik dat wel zal doen.

De volgende dag sluiten mijn vader en ik ons aan bij een paar andere gezinnen, in een vergaderruimte zonder ramen bij de afdeling Oncologie, voor het diner van Thanksgiving Day. Ik speel met de kalkoen op mijn papieren bordje terwijl ik luister naar hoe de andere gezinnen praten over hoe dankbaar ze zijn dat hun dierbare nog leeft.

Ik ben dankbaar voor de artsen hier, zegt een van hen.

Ik ben dankbaar dat mijn vader twee jaar na wat ze hadden gediagnosticeerd nog steeds leeft, zegt een ander.

Iedereen knikt naar elkaar en tranen wellen op in hun ogen.

Iemand stelt voor dat we allemaal elkaars hand vasthouden en een gebed zeggen.

Flikker op, denk ik.

Ik wil gillen. Ik ben helemaal niet dankbaar. Niet voor dit zielige diner en niet voor de stomazak van mijn moeder of haar verlengde prognose. Niet voor de medelevende blikken van Pam en ook niet voor de hand van mijn vader op mijn schouder. Flikker op met dat gelul allemaal.

Ik duw me abrupt weg van de tafel en verlaat de ruimte met een harde klap van de deur. Ik stel me voor dat iedereen aan tafel veelzeggende blikken uitwisselt. Ze is een puber, stel ik me voor dat ze zeggen.

Arme meid.

Flikker toch op.

Flikker toch allemaal op.

Opeens haat ik alles: mezelf, mijn vader, de artsen, dit ziekenhuis en al die gezinnen die hier rond de Thanksgiving-eettafel zitten. Ik duw

mijn nagels in mijn handpalmen tot er helderrode halvemaanjes zijn achtergebleven.

Ik vind een publieke telefoon in een lege gang en draai het nummer van Deni's appartement.

Hij neemt op na twee keer overgaan.

Hoi, zeg ik.

Hoi, zegt hij.

Hij klinkt opgelucht, blij dat ik hem bel.

Dit is moeilijk, zeg ik.

Ik weet het, zegt hij.

Dan zijn we even stil. Ik kan alleen maar denken aan hoe het zou zijn om hem te kussen.

Ik zie je over een paar dagen, zegt hij.

Ja, zondag.

Ik hang op en sta daar een tijdje met mijn hand nog steeds op de warme hoorn. Ik stel me voor dat Deni hetzelfde doet.

Als ik me later weer vertoon, herinnert Pam me er prompt aan dat ik wel dankbaar mag zijn dat we überhaupt Thanksgiving hebben gevierd. Ik haat haar.

Later probeer ik mijn moeder erover te vertellen. Ik heb haar altijd alles kunnen vertellen, zelfs afschuwelijke dingen, zoals toen ik zes-tien was en dacht dat ik misschien zwanger was. Nu herinner ik haar aan de keren dat we thuis Thanksgiving hebben gevierd, aan de lekkere feestmaaltijden die ze had bereid.

Weet je nog dat jaar dat je brandende sterretjes in de kalkoen had gestoken?

Ze staart me aan. Haar gezicht is uitdrukingsloos en dan breekt er een heel klein glimlachje door.

Ik wil dat dingen weer zo zijn als vroeger, zeg ik.

De glimlach verdwijnt. Haar ogen vullen zich met tranen.

Ik bijt op mijn lip en kijk uit het raam. Wat ben ik kwaad. Ik haat haar ook.

Ik ben opgelucht als het zondag is; als de gestalte van mijn vader achter de beveiligingspoortjes van het vliegveld verdwijnt, voelt het aan als vrijheid.

Ik bel Deni die eerste avond dat ik terug ben, maar hij neemt niet op. De volgende dag ga ik ook nog naar hem op zoek in de eetzaal, maar ik zie hem nergens.

De tweede avond neemt hij de telefoon wel op. Ik hoor muziek op de achtergrond en ik hoor iemand lachen.

Hallo, zegt hij.

Hoi, zeg ik. Met mij.

O, hoi. Zijn toon is anders. Onverschilliger, afstandelijk.

Ik ben weer terug, zeg ik.

O. Oké.

Ik wacht tot hij vraagt hoe het met mijn moeder is, maar dat doet hij niet. Een tel verstrijkt en geen van ons zegt iets.

Nou, zeg ik uiteindelijk, het klinkt alsof je ergens mee bezig bent.

Ja, zegt hij. Sorry. We spreken elkaar binnenkort.

Ik hang de telefoon op en ik voel me een beetje verward. Terug in mijn kamer ga ik op bed liggen. Ik heb me nog nooit zo eenzaam gevoeld als nu.

Ik zie Deni de volgende dag in de eetzaal. Hij zit daar met een meisje dat Kate heet. Ze is rijk en komt uit Manhattan. Ze heeft zo'n

parmantige neus waar ik altijd jaloers op ben geweest. Alleen al door naar hen te kijken weet ik gewoon dat ze met elkaar naar bed zijn geweest. Opeens bekruipt me een gevoel van schaamte.

Op dit moment ben ik gewoon in de war en diepgekrenkt. Pas later begrijp ik hoe het voor Deni moet zijn geweest om mijn wereld te betreden. Pas dan zal ik begrijpen dat mijn verdriet te veel voor hem was. Op dit moment kan ik alleen maar denken aan hoe ongelooflijk alleen ik in dit alles sta.

Deni komt op een middag naar mijn kamer en vraagt naar een kort verhaal dat hij had geschreven en aan mij had gegeven. Hij wil het terug. In het verhaal maken een man en een vrouw een trektocht naar tegenover elkaar liggende afgronden van dezelfde berg. Om de beurt fotograferen ze elkaar.

Ik geef het aan hem terug. Bijna onmiddellijk wens ik dat ik dat niet had gedaan.

Een tijdje verandert er niets bij mijn moeder. Mijn vader belt bijna elke dag. Hij vertelt me waarnaar ze hebben gekeken op televisie, of de artsen iets nieuws te vertellen hebben en dat mijn moeder zegt dat ze me mist. Ik vraag me af of ze dat echt heeft gezegd of dat mijn vader dat heeft verzonnen. Hij vertelt me dat ik mijn kerstvakantie, een hele maand, in Washington zal doorbrengen.

Ik begin om te gaan met een meisje dat Katie heet. Ze heeft tatoeages van sterretjes op haar voetzolen. Zodat ze altijd op sterren loopt, zegt ze. Ze heeft een flinke bos dik, zwartgeverfd haar dat sterk afsteekt tegen haar bleke huid, en omdat ze studentenmentor is, heeft ze een kamer voor zichzelf. Ik begin daar bijna elke avond heen te gaan nadat ik de afwas heb gedaan. We roken sigaretten en luisteren naar muziek.

Katie is bevriend met Christopher, de jongen op wie ik verliefd ben sinds de eerste week van mijn studie, degene die ik mijn moeder aanwees tijdens het ouderweekend. Ook hij komt bijna elke avond

langs, dus dan zitten we daar met zijn drieën. Ik probeer niet te vaak naar hem te kijken.

Bij Christopher maak ik niet veel kans. Hij is de jongen die door alle meisjesogen wordt gevolgd terwijl hij door de eetzaal loopt. Hij is knap en in tegenstelling tot Deni weet hij dat ook. Hij is lang, heeft een bos warrig blond haar, heldere ogen en behendige vingers. Hij is jazzmuzikant. Ik hou van de manier waarop zijn broek om zijn heupen hangt.

Christophers vriendinnetje heeft de campus voor de rest van het semester verlaten en is naar Spanje of Zuid-Amerika of zo gegaan, en opeens is hij overal: languit liggend op een bank in de gemeenschappelijke ruimte van Howland, in kleermakerszit op het bed van Rijke Dave en meetikkend met Charlie Parker, of tegen een muur buiten het postkantoor geleund als ik kijk of er nog post voor me is.

Het is onmogelijk, hij en ik. Dat weet ik, maar toch kan ik niet bij hem wegblijven. Onze wegen blijven elkaar kruisen. Soms denk ik dat het gewoon komt door zijn vriendschap met Dave, die in mijn studentenhuis woont, en Katie, maar misschien is het wel meer dan dat. Hoe dan ook, Christopher begint 's avonds bij mijn deur te verschijnen. Een fles bourbon in zijn hand, een pakje sigaretten in de mouw van zijn shirt.

Ik laat hem binnen en hij gaat zitten in een hoekje van de kamer. We praten niet veel. We luisteren naar muziek. We roken sigaretten. Soms gaan we naar buiten, staan in de sneeuw en kijken omhoog naar de avondhemel, naar de sterren; hun buitengewone helderheid is al net zo onwaarschijnlijk als al het andere: hij en ik, de dood van mijn moeder, de toekomst daarna.

We praten helemaal niet over mijn moeder, ook al weet ik vrij zeker dat hij het weet. We raken elkaar ook niet aan, ook al kan ik niets bedenken wat ik liever zou willen. Ik weet niet eens waarom ik zo naar hem verlang. Omdat ik eenzaam ben? Omdat mijn moeder stervende is en jongens aanraken voelt als het tegenovergestelde daarvan?

Ik weet niet waarom Christopher steeds maar weer naar mijn kamer terugkeert, maar ik durf het hem niet te vragen. In plaats daarvan doe ik gewoon de deur open en laat ik hem binnen, elke avond weer. Op een van die avonden, als hij vertrokken is en ik weer alleen in de oude leunstoel in de hoek zit, oefen ik met het hardop zeggen.

Mijn moeder is dood.

Ze is nog niet dood. Ze ligt in haar ziekenhuisbed in Washington, maar ik wil weten hoe het voelt om het te zeggen.

Mijn moeder is dood.

Ik zeg het een paar keer.

Mijn moeder is dood.

Mijn moeder is dood.

De woorden komen tot leven. Ze sloffen in de hoekjes van de kamer rond, en ik sla mijn armen stevig om me heen en probeer me stil te houden zodat ze me niet opmerken.

De kerstvakantie breekt eindelijk aan en daarmee een flinke stapel ingeleverde schrijfoopdrachten, gepakte koffers en nog wat laatste blikken in de studentenhuis kamers voordat ik de deur dichtsla en de kou inren om een bus naar een vlucht te halen naar een plek waar ik niet naartoe wil.

In Washington is het nog hetzelfde. Mijn moeder is ook nog steeds hetzelfde. Grauw. Zwak. Moe. Niet mijn moeder.

Ze is nu uit het ziekenhuis ontslagen en ligt in een ziekenhuisbed in de werkkamer in het huis van mijn halfzus, net buiten Washington. Mijn vader heeft drie kinderen uit zijn eerste huwelijk en een van hen, Candace, woont met haar man en zoon in een buitenwijk in Virginia.

Mijn vader en ik slapen boven in de logeerkamers en mijn moeder neemt de benedenverdieping in beslag, met verpleegkundigen en ziekenhuisapparatuur, rustig druppelende infusen en roze plastic bedpannen.

Ik rook sigaretten in de kamer van mijn neefje Brian. Hij is maar een paar jaar jonger dan ik en we blijven tot laat op terwijl we videogames spelen en rode wijn drinken die we na het eten uit de keuken hebben gepikt.

Op de eerste dag probeer ik weer met mijn moeder te praten, maar het is net alsof ze er niet is, alsof ze al afscheid van de wereld heeft genomen. Ik vertel haar over school en over mijn meest recente schrijfoopdrachten, over Christopher en de sneeuw die eindelijk als een deken over de berg ligt. Al deze dingen zouden haar ooit hebben kunnen schelen, maar haar blik is dan weer gefocust en dan weer wazig, en ze reageert niet, behalve door te knikken.

Daarna zit ik boven in mijn kamer en snik ik in een kussen zodat niemand me kan horen.

Mijn vader neemt me een paar dagen later mee voor een autoritje.

Claire, zegt hij, je weet wel dat de situatie niet goed is, hè?

Ik staar uit het raam. Mijn vader is vijfenzeventig jaar. Een groot deel van mijn leven hebben mensen gedacht dat hij mijn opa was.

Ze gaat dood, zegt hij. Hij zegt het met tedere stem.

Ik zeg niets. Ik wil de auto uit, weg van dit moment, weg van dit alles.

Maar ik kan nergens naartoe.

Nadat we weer terug bij het huis zijn gekomen, sta ik in de deuropening van de werkkamer en kijk ik hoe mijn moeder slaapt, en ik mis haar.

Mijn vader vraagt me of ik die nacht beschikbaar wil zijn en geeft me een babyfoon. Hij zegt dat hij moe is, dat hij een pauze nodig heeft, maar eigenlijk denk ik dat hij gewoon wil dat ik meer tijd met haar doorbreng.

Ze wordt elke nacht minstens één keer wakker, zegt hij. Het enige wat je hoeft te doen is naast haar gaan zitten en haar sussen tot ze weer gaat slapen. Ze is alleen maar bang, zegt hij.

Die avond, terwijl we videogames spelen en wijn drinken, slik ik een wit pilletje dat ik al de hele dag in mijn zak bij me draag.

Wat is dat? vraagt Brian.

Net zoiets als valium, antwoord ik.

Waar haal je die vandaan?

Van mijn vader, zeg ik, terwijl ik de pil wegspoel met een slok wijn.

Brian haalt zijn schouders op en haalt dan de game die we spelen weer van de pauzestand af. Het tinkelende geluid van het scoren gaat weer verder. Ik ben alweer vergeten dat het deze nacht mijn beurt is om op te staan en naar mijn moeder te gaan.

Uren later stommel ik naar mijn bed in de logeerkamer. Mijn vader heeft de babyfoon naast mijn bed opgesteld en het groene lichtje brandt in het donker. Het is het laatste wat ik zie voordat ik mijn ogen dichtdoe.

Ik weet niet hoe laat het is, misschien drie of vier uur 's ochtends, als ik ze weer opendoe. Ik kan mijn moeder zachtjes horen huilen. Ik weet niet hoelang ze al huilt, maar haar zachte gejammer doet de babyfoon oplichten met elke uithaal. Mijn ledematen voelen aan als zandzakken. Ik voel me warm, slap en zo ontzettend zwaar. Ik kom met moeite onder het dekbed vandaan en ga naar beneden.

Er brandt een lichtje in de hoek van de kamer van mijn moeder en ik blijf even naar haar staan kijken. Ze ligt opgerold naar één kant, met haar armen om haar onderbuik geslagen. Ze ziet er zo klein uit onder de lakens.

Uiteindelijk stap ik naar voren en laat me op de rand van haar bed zakken. Ze lijkt niet te merken dat ik er ben.

Mam?

Ze blijft huilen. Ik strek mijn armen uit en begin haar haar te strelen. Het pilletje heeft ervoor gezorgd dat ik me open en los voel. Ik ben niet bang voor haar.

Mam, zeg ik nog een keer. Het is goed. Het is goed.

Ik mompel de woorden tegen haar terwijl ik haar haar streek en met ronde bewegingen over haar rug strijk.

Het is goed. Het is goed.

Haar gehuil zakt weg tot een zacht gejammer.

Het is goed. Het is goed.

Mijn ogen zijn nu ook dicht en ik leg mijn hoofd tegen haar schouder aan.

Mam, ik mis je.

Ze is nu stil, haar lichaam gaat rustig op en neer bij elke ademhaling.

De herinnering aan dit moment zal het enige worden wat me ervan weerhoudt om de jaren daarna volledig in schuldgevoel te verdwijnen.

Mama, mama, mama, zeg ik zachtjes. Het woord is net een soort gebed.

We blijven heel lang zo liggen en als ik de volgende ochtend in mijn bed boven wakker word, duurt het uren voordat ik me er iets van herinner.

